

Kevään siitepölyallergia

Kuvat: Juha Jantunen. Tekstit: Turun yliopiston siitepölytiedotus ym. 2025



Pähkinäpensasta (Corylus avellana) esiintyy Lounais-Suomessa paikoitellen runsaana. Se kukkii varhaiskevällä samaan aikaan lepän kanssa, yleensä jo maaliskuussa tai aiemminkin.

Rannoilla ja kosteikoissa kasvava tervaleppä (Alnus glutinosa) ja kuivempien kasvupaikkojen harmaaleppä (Alnus incana) aloittavat kukintansa Etelä-Suomen lämpimimmillä kasvupaikoilla usein maaliskuussa, maan ollessa vielä jäässä.



Koivu on Suomen yleisimpiä siitepölyallergiaoireiden aiheuttajia. Oireita aiheuttavat niin rauduskoivu (Betula pendula), hieskoivu (Betula pubescens) kuin vaivaiskoivu (Betula nana). Koivun siitepölyaika alkaa Etelä-Suomessa tavallisesti huhtikuun viimeisellä viikolla, Utsjoella kesäkuun alussa.



Kevään havujen siitepöly

Kuvat: Juha Jantunen 2025



Suomessa kasvavien havupuiden (kuusi, mänty, kataja) siitepölymäärät ovat suuria, mutta allergia niille on hyvin harvinainen.

Kuusen (yläkuva) siitepöly näkyy runsaina keltaisina jauhekerroksina autojen tuulilaseilla, terassipöydillä ja joskus myös tyynen järven pinnalla. Kuusen jälkeen kukkii mänty (keskikuva).



Havupuiden sijaan keväisten siitepölyallergiaoireiden aiheuttajia ovat pähkinäpensas, leppä ja koivu (alakuva). Muut Suomessa kasvavat lehtipuut aiheuttavat allergiaoireita vain harvoille.



Heinien siitepölyallergia

Kuvat: Juha Jantunen. Tekstit: Turun yliopiston siitepölytiedotus ym. 2025



Heinät (Poaceae) ovat yleisimpiä allergiakasvejamme. Heinälajeja on paljon ja ne kukkivat hiukan eri aikoihin pitkin kesää.

Heinien siitepölykausi alkaakin eteläisimmässä Suomessa jo toukokuun lopulla, kestäen elokuulle. Huippukausi on tavallisesti heinäkuussa. Pohjois-Lapissa ja ulkosaaristossa heinien siitepölymäärät eivät yleensä nouse korkeiksi.



Yleisimmät allergiaa aiheuttavat heinälajimme ovat nurmitähkiö eli timotei (*Phleum pratense*) (yläkuva) sekä nurmipuntarpää eli alopekuuri (*Alopecurus pratensis*) (keskikuva). Oireita aiheuttavat myös monet muut heinät (kuten nurmikka, alakuva).



Loppukesän siitepölyallergia

Kuvat: Juha Jantunen. Tekstit: Turun yliopiston siitepölytiedotus ym. 2025



Pujo (Artemisia vulgaris) on mykerökukkaisiin kuuluva rikkakasvi. Se on yleinen kasvi suuressa osassa Suomea aina Etelä-Lappiin asti. Pujon siitepöly ei kulkeudu kauas kasvupaikoilta, joten allergiaoireita voi helpottaa kitkemällä pujoa mm. asuntojen, koulujen ja päiväkotien lähetyviltä.

Tuoksukin siitepölyä voi tulla Suomeen elo-syyskuussa kaukokulkeumana. Erityisesti pujoallergikot voivat saada sen siitepölystä allergiaoireita. Yleisin ja hankalin allergialaji on marunatuoksukki (Ambrosia artemisiifolia).



Homesukujen Cladosporium ja Alternaria itiöitä on ilmassa eniten loppukesästä syyskuulle, mutta kokonaan itiöt katoavat ilmasta vasta pakkasten ja lumipeitteen myötä. Maan sulaessa homesieni-itiöitä alkaa taas esiintyä ilmassa.

